

Mistr Jan Hus v ekumenickém kontextu

Kardinál Dominik Duka

Dominik Duka se narodil 26. dubna 1943 v Hradci Králové, od roku 1965 studoval na Cyrilometodějské bohoslovecké fakultě v Litoměřicích. V roce 1968 vstoupil tajně do dominikánského řádu a přijal řádové jméno Dominik. V roce 1981 byl za svou řádovou činnost na patnáct měsíců vězněn v Plzni na Borech. V roce 1998 přijal biskupské svěcení, v roce 2010 byl Svatým Otcem Benediktem XVI. jmenován 36. arcibiskupem pražským a 18. února 2012 jmenován kardinálem.

Spor o Mistra Jana Husa, který byl veden po celá staletí, byl ukončen po pádu komunismu v rámci dvou mezinárodních konferencí, které se konaly v závěru dvacátého století. Nejprve v německém Bayreuthu a podruhé na Papežské lateránské univerzitě ve Vatikánu.¹ Sborníky obou konferencí ukazují širokou škálu diskuze, ale také i úsilí badatelů, které přináší své ovoce. Jedním z důležitých postulátů obou konferencí je požadavek oddělit druhý život Mistra Jana Husa, který se stal především součástí ideologických interpretací, které nezasahovaly pouze jeho postavu, ale i období jeho života i následujících staletí. Tedy stručně, oddělit nakolik je možné Husovu historickou postavu od fiktivních Mistrů Janů dalších staletí.

Posledních 25 let se nám však na některých vědeckých konferencích objevuje také i jeden nešvar. Požadavek publikací, citací a účastí se velmi často proměňuje v kvantitativní ukazatele. Účastník konference je přítomen pouze po dobu svého referátu, po odpřednášení opouští sál a vrací se domů. Nedočkavě čeká na vydání sborníku, který založí do knihovny a uvede do příslušné kolonky „účast na konferenci a referát ve sborníku“. Dochází tak k situaci, že závažné poznatky jsou tedy uloženy, možná i pod vrstvou prachu, a citacemi opakujeme stále to samé.

Při přípravě tohoto referátu jsem na tuto skutečnost narazil několikrát. Nemyslím, že můj referát si zaslouží výjimečnou pozornost, ale chci pouze nastínit některé hlavní ideje, které mají přiblížit historicky významnou postavu Mistra Jana v ekumenickém společenství křesťanů a prezentovat ji také širší veřejnosti.

---

¹ Jan Hus mezi epochami, národy a konfesemi;

Sborník mezinárodního Symposia konán 22. 9. - 26. 9. 1993 v Bayreuthu, SRN, ČKA a UK Praha 1995

Jan Hus na přelomu tisíciletí; mezinárodní rozprava o českém reformátoru 15. století a o jeho recepci na prahu třetího milénia, Papežská lateránská univerzita Řím, 15. – 18. 12. 1999, Husitské muzeum v Táboře 2001

1.

Tak jako i my žijeme ve stínu dvacátého století, nelze pochopit hlouběji život a dílo Mistra Jana Husa bez kontextu a ideových proudů 14. a začátku 15. století s určitými reminiscencemi do předchozích staletí. Praha se svou univerzitou, sídlem císaře a arcibiskupa se v době Karla IV. stala opravdovým centrem Evropy, tedy významným střediskem politického, kulturního a náboženského života. Více než zdvojnásobený počet obyvatel hlavního města s velkou přítomností různých národností, ale pochopitelně i s výraznou přítomností administrativy Římské říše, zcela proměnil toto město. Můžeme si analogicky uvědomit, jak se změnil např. Brusel jako centrum Evropské unie. Nárůst bohatství, posilování vyšších společenských tříd, výrazná přítomnost cizích jazyků, především německého jazyka, ale také i negativní vlivy, jako luxus, který vyvolává i větší možnost hedonistických životních forem, to vše jsou faktory, s kterými se musel i později Mistr Jan Hus zabývat ve svém reformním úsilí. Ovšem toto období je také obdobím morové rány, která připravila Evropu téměř o čtvrtinu obyvatel. Je neuvěřitelné, že v pravém slova smyslu nezasáhla českou kotlinu. Mor vyvolal řadu krizových jevů, kterými procházel evropský kontinent oslabený nejenom početně, ale také po intelektuální a duchovní stránce. Je však třeba i přes to zmínit velký rozvoj českého jazyka. Jednak je to český překlad Písma tzv. Leskovecko-drážďanská Bible, Pasionál abatyše Kunhuty, Alexandreida a další četné texty.²

Pro reformní úsilí tohoto období, máme-li porozumět Husovu vystoupení, bude nutné vzít v úvahu vizi křesťanské Říše římské, formované již v době Karla Velikého, do jehož modelu vstoupil Karel IV., a tato říše má být modelem Božího království.

Nejsme daleko od Velikonoc, abychom si nepřipomněli rozhovor Krista s Pilátem: „Mé království není z tohoto světa“³, ale víme, že do tohoto Božího království hlásaného Kristem se vstupuje skrze život v tomto světě, a tak ideály tohoto království se stávají vstupenkou do Božího království. Toto království má eschatologický rozměr. Vážnost s jakou Ježíš, Pavel a Jan hlásali království Boží a úzkost tohoto světa z nedostatku spravedlnosti, míru a radosti, předpokládají již pozemskou realizaci Božího plánu. Uvědomíme-li si postavení teologie v rámci univerzity a bohatou přítomnost duchovních proudů tehdejší Prahy, pak musíme také přijmout toto úsilí jako diskurz o realizaci Božího království.⁴

---

² Alfred Thomas, Čechy královny Anny, Host, Brno 2005

³ Jan 18, 36

⁴ Benedikt T. Viviano, Království Boží v dějinách, Vyšehrad, Praha 2008, str. 40-59

Můžeme říci, že od počátku dějin křesťanství existují čtyři základní směry interpretace o realizaci tohoto království. První je eschatologický. Jeho nejvýznačnějším představitelem byl sv. Irenej, biskup v Lyonu. Druhý, spirituálně mystický, který ztotožňoval toto Boží království s kontemplací a naplňováním života dle křesťanských ctností; jeho hlavním představitelem byl Origenes a třetí proud této koncepce ztotožňuje království Boží na Zemi s konkrétní politickou strukturou, či programem. Nalézáme v dějinách dvě formy uskutečňované realizace, které nazýváme césaropapismus (na Východě), či papocézarismus (na Západě). Čtvrtý proud je označován jako království Kristovo, jehož hlasatelem byl sv. Augustin v monumentálním díle o Boží obci. Vzpomeňme velmi dobře na skutečnost millenarismu, tj. ono eschatologické naplnění tisícileté říše, které je vlastní době Mistra Jana.

Je to již Jan Milíč z Kroměříže, který v rámci kázání u sv. Jiljí v Husově ulici, při kázání označí přítomného panovníka Karla IV. jako Antikrista. Dostáváme se tedy do tohoto vrcholného eschatologického střetu. Myslím, že stojí za zmínku, že císař opustil Prahu a strávil několik dní v meditaci na Karlštejně a dokonce se dotazoval kazatele, proč byl takto nazván. Víme, že toto myšlenkové ovzduší se realizuje na začátku husitského hnutí. Jména Tábor, Choreb či Oreb a další jsou toho svědectvím. Můžeme se tedy ptát spolu s protagonisty reformního hnutí, jakým způsobem máme připravit cestu druhému příchodu Krista. Jednou cestou je život naplněný realizací křesťanských ctností, především vlastním úsilím. Je to myšlenkový svět pelagianismu, či semipelagianismu. Druhá cesta, která byla vlastní především talmudickému židovství ve spojení s mesiánským očekáváním, je dokonalé a úzkostlivé dodržování jednotlivých předpisů. Myslím, že zde se rodí ona zásada trestání hříchů, která má očistit společnost a tak urychlit příchod vítězného Krista a porazit Antikrista. Tak jako sv. Augustin interpretoval z podobenství pozvání na hostinu ono „Přinuť, aby přišli“⁵, chápe se jako muž své doby i Mistr Jan tohoto principu, který pak drasticky uplatní radikální husité. Sám Hus se pouze do jisté míry brání těmto metodám v meditaci o církvi, která se má osvobodit od papocézarismu. Podobně však jako v případě Martina Luthera, hledá ochranu v césaropapismu a to nejenom v duchu ochrany své osoby, ale také při dovolávání se pořádku v duchu onoho „Přinuť!“ Tento postřeh nepovažuji za dehonestující, ale za pravdivé odkrývání historické poctivosti života i práce M. Jana.

2.

---

⁵ „Přinuť, aby přišli“ srv. Lk 14, 23

Konflikt, ke kterému později dochází, začíná v době, kdy se M. Jan stává úspěšným kazatelem a reformátorem kléru, což vykonává s důvěrou pražského arcibiskupa Zbyňka z Hazmburku. Působení na Karlově Univerzitě prohlubuje napětí mezi českou částí a zahraničními profesory a studenty a vyvolává nejenom naukový spor, ale také se vyostří národnostní napětí. V tomto období vlastně krystalizuje vědomí výjimečnosti českého etnika. Je to Praha a je to České království, které se dostaly zásluhou Karla IV. a jeho Zlaté buly na první místo v rámci Říše. Český král je první světský kurfiřt mezi voliči císaře. V rámci reformních pokusů, které začínají dobou Karlovou, vyrůstá přesvědčení, že Čech se nemůže mýlit, nemůže být nikdy kacířem.⁶ To je také ovzduší, ve kterém se rozvíjí úsilí M. Jana realizovat určité privilegované postavení Čechů na Karlově Univerzitě, která však byla chápána jako ostatní univerzity v rámci středověkého univerzalizmu.

3.

Hus jako kazatel, politik a současně rétor, nepostupuje při těchto vystoupeních jako profesor teologie. Hovoří jazykem, který je srozumitelný napříč společností a obrací se především k české společnosti. Vytvoří se tak jisté napětí, které dává zbraň do ruky i jeho protivníkům, což pak sehraje svou roli na Kostnickém koncilu. Jako ilustraci bych uvedl kázání Mistra Eckharta a jeho filosoficko-teologické spisy, kde vidíme využívání kazatelských figur, které způsobily, že několikatisícové davy naslouchaly v Erfurtu na náměstí jeho čtyřhodinovým kázáním. I na jeho příkladu však můžeme vidět, jak může dojít k určitým střetům, neporozuměním a obviněním.

4.

Bylo by nesprávné, kdybychom viděli Mistra Jana jako jediného muže zápasícího o reformu církve a společnosti. Myslím, že je důležité zdůraznit, že jsme ve středověku, kde společnost a církve jsou vzhledem k počtu osob identické entity, ve kterých jednotlivé skupiny hrají svou roli. Ani by nebylo zcela přesné, kdybychom ostře rozdělovali církve na kleriky a laiky. Není jisté náhodné, že císař v rámci korunovace, s korunou na hlavě, v dalmatice jáhna, zpíval při slavnostní bohoslužbě Evangelium. Také je třeba si uvědomit, že v této královské koruně byla zašita mitra, tedy pokrývka hlavy biskupa. Celý korunovační řád hovoří o sakrálnosti královské a císařské hodnosti. Rozhodování o církevním životě na samotných koncilech nebylo pouze záležitostí kleriků, ale byli na něm přítomni představitelé suverénní vládní moci, představitelé svobodných měst a

---

⁶ C. V. Pospíšil, Husovská dilemata, Karmelitánské nakl., Kostelní vydří 2015, str. 140 nn

univerzity. Toto prolnutí nás stále přivádí ke skutečnosti, že reformní úsilí se netýkalo pouze církve jako jedné entity, ale týkalo se celé společnosti. Česká reforma, či úsilí o reformu, je spojeno již s vládou Karla IV. Arcibiskup Arnošt z Pardubic se svými vizitačními protokoly a dalšími kroky nám popisuje stav společnosti.⁷ Hovoří se o tom, že jedna třetina žije jako křesťané, druhá třetina je bez vlastního křesťanského uvědomění a poslední žije v pohanství. Myslím, že toto konstatování vypovídá dostatečně o problematice doby. Na jedné straně vidíme univerzitu, ale na druhé straně si musíme uvědomit vysoké procento analfabetů. Rovněž tak venkovský klérus nebyl vzděláván na univerzitě, ale měl pouze rudimentální vzdělání. Otázka vlastnění knih i samotné Bible byl luxus. To vše jsou skutečnosti, které právě ostře vystoupily do popředí a vyvolávají nutnost reformních kroků. Je to František Palacký, který hovoří o Husových předchůdcích doby Karlovy, Konrádu Waldhauserovi, Janu Milíči z Kroměříže a Matěji z Janova. Zde je nutné připomenout také univerzitního Mistra Jindřicha z Bitterfeldu, rodáka z holandského Zwolle, který přišel do Prahy z Vratislavi. J. Polc s odvoláním na Eduarda Wintera se přiklání k názoru, že místem zrození Devotio modera byla Praha, nikoli Nizozemí.⁸ Hovoříme-li o Eucharistické úctě, o communiu dětí, ale i manželů, častém, ne-li každodenním, je to jeden z nejrevolučnějších kroků tohoto období.⁹ Znamená to vysvobození z neoplatonské vize stvoření a rehabilitace hmoty, našeho těla i sexuality. (Pokud jsme někdy v rozpacích nad chováním asketů v egyptské poušti, či středověkých přízračnic, pak musíme říci, že to byl problém neoplatonismu, nebiblického chápání člověka jako takového.) Definitivní tečku za tímto proudem učinil zesnulý svatý papež Karol Wojtyła ve své etice a teologii těla. Vedle reformátorů, kteří usilovali o autentičnost duchovního života, můžeme také vidět i úsilí o reformu právní a správní vedené kanonisty, ke kterým patřil Kuneš z Třebovle, ale i generální vikář arcibiskupa Jana z Jenštejna sv. Jan Nepomucký. Byla to otázka možnosti dědit pro vdovy jak panského, tak měšťanského stavu, která byla příčinou roztržky mezi králem a arcibiskupem, za kterou zaplatil daň generální vikář Jan z Nepomuku svým životem.¹⁰ Hovoříme-li o Eucharistické úctě i požadavku sub utraque, považují za velmi důležité připomenout nauku o transsubstanciaci, ale také i úctu ke Krvi Páně, především hlásanou sv. Kateřinou Sienskou, která se zasloužila též o reformu církve a v jejich

---

⁷ Z. Hledíková, Arnošt z Pardubic, Vyšehrad, Praha 2008, dělení na tři části – výrok Prof. Jiřího Slámy

⁸ J. V. Polc, Česká církev v dějinách, Karolinum, Praha 1999, str. 233 nn

⁹ D. Duka in Jan Hus mezi epochami, národy a konfesemi, Sborník mezinár. Symposia konán 22. 9. - 26. 9. 1993 v Bayreuthu, SRN, ČKA a UK Praha 1995

¹⁰ J. V. Polc, Sv. Jan Nepomucký, Křesťanská akademie, Řím 1972

slavných listech církevním hodnostářům, papeže nevyjímaje. Nezádá si s ostrou kritikou Mistra Jana.¹¹

Při této příležitosti bych rád připomněl práci Zdeňka V. Davida z Wilsonova ústavu z Washingtonu o střední cestě, která též vrhá světlo na vztahy mezi stoupenci „sub una et sub utraque“, autor zdůrazňuje, že se nejedná o dvě církve, či o dvě konfese, ale o dvě konzistoře. Požadavky na sv. přijímání dětí, tj. nemluvnat „sub utraque“ považuje za jistou formu odmítnutí Čtvrtého lateránského koncilu, který potlačoval předchozí formu, kdy v případě Čech, které ve své tradici měly i přítomnost dvojího ritu, muselo narazit na určitý tradiční odpor.¹² Kritika papežství, jako instituce napodobující postavení císaře spolu s rezidui papocésarismu, vychází z pařížské kritiky Jana z Quindorfu OP, (či Jana z Paříže),¹³ jehož argumentaci bychom však našli i v dopisu sv. Bernarda z Clairvaux papeži Evženu IV., který svému novici píše, že mu při jízdě na koni k oltáři v bazilice sv. Petra připomíná spíše císaře Nerona, než chudého Krista. Uvědomme si, že Vojtěch Raňkův z Ježova a stejně tak Matěj z Janova patřili ke korpusu pařížské Sorbony.¹⁴

5. Kostnický koncil

Vymezený čas mi nedovoluje pokračovat v dalších peripetiích vnitřního církevního sporu, ve kterém u členů královny družiny Mistr Jan hledal útočiště a kteří jistě jako i sám Václav IV. nebyli vzory evangelních ctností.

Nyní bych rád krátce glosoval Kostnický koncil, který neprávem zanedbávaly předchozí autority, ať to byl František Palacký, či Josef Pekař, ale na druhé straně i ultramontanisté, neboť konciliarismus vyvolával obavy. Současná studia posledních desetiletí nejenom rehabilitují význam tohoto koncilu, ale vidí i určitou inspiraci. Jednalo se o koncil, který do Druhého vatikánského koncilu představuje největší platformu takového shromáždění. V jeho průběhu se ho účastnilo dva tisíce platných účastníků.¹⁵ Většinou se věnují autoři doprovodu, aniž by nám ale připomněli skladbu těchto právoplatných zástupců. Koncil tvořilo dvě stě biskupů, osm set opatů, zástupci kapitul, dále panovníci v čele s císařem Zikmundem a zástupci byzantského císaře Manuela II. (králové, suverénní knížata, vybraná samostatná města), univerzity. Myslím, že v tomto smyslu představuje Kostnický koncil inspiraci pro synody, jak anglikánské církve, tak dalších reformních církví. Tento koncil jednal v situaci

---

¹¹ Listy svaté Kateřiny Sienské, Antonín Ludvík Stříž, Osvětimany 1912

¹² Zdeněk V. David: Nalezení střední cesty. Liberální výzva Římu a Luterovi, Filozofia, Praha 2012

¹³ Benedikt T. Viviano, Království Boží v dějinách, Vyšehrad, 2008, str. 83 nn

¹⁴ Jaroslav Kadlec, Mistr Vojtěch Raňkův z Ježova, Práce z dějin Univerzity Karlovy sv. 7, Praha 1969

¹⁵ Klaus Schatz, Všeobecné koncily, Ohniska církevních dějin, CDK, Brno 2014

schizmatu a nebylo jiné řešení než jeho svolání. I samotní soudci M. Jana Husa, kardinál D'Ailly, či Jean Gerson spolu s dalšími kardinály, vypověděli poslušnost papeži Řehoři XII., pokud chtěli koncil uskutečnit, obrátili se na císaře a panovníky. Myslím, že mimořádná situace vyvolává také mimořádné řešení. Koncilu se podařilo vyřešit problém schizmatu a jeho celkový průběh a existence skutečně závisela na osobním angažmá císaře Zikmunda, kterého nelze stále v duchu české historie považovat za neschopného panovníka a škůdce. Často se setkáváme s tvrzením, že kauza Mistra Jana Husa byla okrajovou záležitostí. Je třeba si uvědomit, že otázka viklefismu a z ní tedy vyplývající kauza Mistra Jana, nebyly vedlejší záležitostí. Znamenaly pro tehdejší společnost důležitý konflikt, což poznáme i z jednání koncilu o několikanásobné návštěvě kardinálů a hodnostářů, kteří se snaží najít cestu k uhašení sporu a vycházejí i veřejným slyšením před koncilem neobvyklým způsobem vstříc Mistru Janovi, potažmo císaři Zikmundovi.¹⁶ Potvrzení koncilu papežem Martinem V., který byl zvolen nejenom kardinály, ale i zástupci jednotlivých národů (německý, anglický, francouzský, španělský) v dobovém chápání byli přibráni a obdrželi právo hlasovat. S takto výraznou autoritou nebyl zvolen žádný papež v historii. Je pravdou, že patřil k odpůrcům Mistra Jana Husa. Kdybychom pozorně posuzovali jednotlivé články a zamýšleli se nad jejich interpretací, myslím, že lze pouze tvrdit, že ústředním bodem jeho odsouzení je článek o ztrátě autority a neplatnosti výkonu, jak u duchovních, tak světských panovníků, což by znamenalo rozpad institucí tehdejšího Corpus Christianorum.¹⁷ Myslím, že pozorný čtenář celého průběhu koncilu nemůže popřít snahu zachránit život Mistra Jana a na druhé straně nemůžeme také říci, že jeho postoj umožňoval konečné smírné řešení. Myslím, že nikdo nemůže odmítnout výsledek studie doc. Jiřího Kejře „Jan Hus známý i neznámý“.

6.

Máme-li v duchu ekumeny, kde se střetají různé pohledy i tradice, hodnotit dnes význam a odkaz Mistra Jana Husa, myslím, že je opravdu poctivé přijmout konstatování doc. Jiřího Kejře, který vidí tuto problematiku pohledem rozvážným a snaží se své závěrečné slovo ve své studii *Jan Hus známý i neznámý* formulovat v duchu „padni komu padni“ spravedlivě.¹⁸ Nelze v duchu tehdejší právní praxe hovořit o justiční vraždě, nelze také vidět pouze jednostranně vylíčeného Mistra Jana Husa jeho stoupenci, tak jako

¹⁶ Dr. Jan Sedlák: M. Jan Hus, Dědictví sv. Prokopa v Praze 1915, str. 356 nn

¹⁷ Dz, Enchiridion symbolorum definitionum et declarationum de rebus fidei et morum, 37. vydání, Herder, Freiburg 1991, čl. 1201 - 1230

¹⁸ J. Kejř, Jan Hus známý i neznámý, Karolinum, Praha 2010

nelze přistoupit na jednostranný postoj jeho odpůrců. Jeho postoj se vymyká běžným právním, ale i teologickým postupům, vzhledem k jeho subjektivnímu přesvědčení, které je vždy mírou subjektivity, které však ospravedlňuje osobní svědomí. Sto let před námi ve své studii Dr. Jan Sedlák konstatuje, že nelze pochybovat o dobrém úmyslu nápravy církve, která byla Mistru Janovi vlastní, dodává však, že to neznamena, že by každý jeho krok byl bezchybný a dokonalý.¹⁹ Vystupuje mi na horizontu dnešní doby jisté srovnání: za dvě desítky let stane se dokonalou ikonou obrodného procesu Pražského jara student Jan Palach. Nebyl autorem reformy, ale ideál reformy přijal za svůj a zaplatil za něj svobodným rozhodnutím svým životem. Tragický osud jeho rozhodnutí z něj učinil ikonu, před kterou umlkají nejrůznější úvahy a úsudky všech, kteří to myslí s naší společností dobře. Podobně i Mistr Jan Hus, jeden z protagonistů dvougenerační skupiny reformistů, kteří usilovali dle svého nejlepšího svědomí o reformu církve, jako i on, na základě svého tragického osudu, se stal ikonou tohoto ojedinělého pokusu v našich dějinách. Jistou obojetnost v některých jeho postojích můžeme pozorovat i za jeho života i v rámci historického vývoje husitského hnutí, kdy umírnění reformisté stojí v řadě vedle fanatických radikálů a konečnou odpověď můžeme vidět v Kronice Vavřince z Březové, či v díle Petra Chelčického. Budeme-li poctiví, musíme uznat, že není možné poměřovat současnou teologií a dnešními společenskými normami čtrnácté a patnácté století. Hlavně bychom se neměli příliš vyvyšovat, když se rozhlédneme v této zemi a v duchu globalizace i po okolním světě, že bychom mohli hovořit z pozice nadhledu a odsuzování. Myslím, že pro současnou ekumenu v naší zemi, kdy jsme našli nejenom míru porozumění, ale i vzájemnou úctu a spolupráci přes řadu rozdílů, zůstává spolu se svým tragickým osudem Mistr Jan Hus jako výzva ke snaze po opravdovosti i s vědomím pokory a ochoty přijmout v duchu statečnosti i bolestný ortel. Naše společné prožitky z doby hnědé i rudé totality nás přivádějí k hlubšímu pochopení a porozumění minulosti i současnosti.

Nepovažoval bych však za adekvátní úsilí některých autorů sladit názory Mistra Jana Husa se současnou teologií a současným společenským chápáním svobody a demokracie, protože bychom se určitě minuli s pravdou, o kterou Mistru Janovi skutečně existenciálně šlo. Současně spolu s papežem Janem Pavlem II. vyjadřuji svou lítost.²⁰

---

¹⁹ Dr. Jan Sedlák: M. Jan Hus, Dědictví sv. Prokopa v Praze 1915, str. 376 nn

²⁰ Mezinárodní sympozium o Mistru Janu Husovi, Papežská lateránská univerzita, Řím 15. 12. – 18. 12. 1999, str. 5: „Dnes, v předvečer Velkého jubilea, cítím povinnost vyjádřit hlubokou lítost nad krutou smrtí, na kterou byl Jan Hus vydán a nad následnou ranou, která se tímto způsobem rozevřela v myslích a srdcích českých lidí a stala se zdrojem konfliktů a rozdělení... Pravda, jež nás osvobozuje od omylů je také pravdou, jež nás činí

Mohu-li snad, i lítost současného katolicismu v české zemi nad tragickým osudem, tedy upálením Mistra Jana Husa, aniž bych jej chtěl zcela ztotožnit se současnou ekleziologií i teologií naší církve. Jak jsem již naznačil, mnohé z jeho tvrzení je možné interpretovat pozitivně a pochopit také kontext opravdu zmatené a vykloubené doby. Přál bych celé naší veřejnosti, abychom v duchu současné ekumeny i výzvy k pravdivosti, přistupovali jak k odkazu naší historie, tak i k současnosti, neboť nezřídka se setkáváme s neschopností naslouchat, s nedostatky tolerance a vzájemné úcty. Právě tyto nedostatky vytýká ve své úvaze o Mistru Janu Husovi Prof. Petr Piřha oběma stranám.

---

svobodnými, abychom milovali... Vaše páce ukazuje, že osobnost, jakou je Mistr Jan Hus, jež byla v minulosti velkým bodem sváru, se nyní může stát předmětem dialogu ...“ Jan Pavel II.